

PROBLÉMY UŽÍVÁNÍ ANALGETIK V SENIU

Mgr. Eva Brežíková
Geriatrické oddělení FTNsP

CHRONICKÁ BOLEST

- Vede k vážným emočním změnám
- Izoluje nemocného
- Způsobuje chronickou podrážděnost
- Dělá nemocného úzkostným
- Nemocný ztrácí kontakt s rodinou i přáteli
- Přidružuje poruchy spánku, ztrátu chuti k jídlu, dyspeptické obtíže, celkové chátření
- Ztrácí význam varovného signálu poškození organismu

HANDICAPY V SENIU

- Poruchy zraku
- Poruchy polykání
- Poruchy mobility
- Poruchy drobné motoriky rukou
- Poruchy komunikace
- Poruchy zažívání
- Poruchy kognitivních funkcí
- Poruchy orientace
- Poruchy paměti
- Poruchy vnímání

LÉKOVÉ FORMY ANALGETIK

- TABLETY (tbl.)
- DRAŽÉ (drg.)
- KAPSLE (cps.)
- PRÁŠKY (plv.)
- KAPKY (gtt.)
- ČÍPKY (supp)
- MASTI (ung.)
- GELOVÉ MAZÁNÍ

APLIKAČNÍ CESTY ANALGETIK

- Ústy do zažív.traktu
- Ústy pod jazyk
- Do dýchacího ústrojí
- Do konečníku
- Pod kůži
- Do svalů
- Do žíly
(injekce, infúze)

MÉNĚ ZNÁMÉ CESTY APLIKACE ANALGETIK

Podání Tramalu s.c.

- Delší doba působení
- Snazší nástup kontinuální hladiny
- Větší účinnost
- Časovaná aplikace

PROBLÉMY PŘI PODÁVÁNÍ ANALGETIK

- Malé názvy
- Malé tablety
- Příliš velké tablety
- Nevhodné otvírání
- Barevně obdobné názvy různých léků

Česká gerontologická společnost již podala požadavek na nápravu na MZ ČR

PŘEHLED ANALGETIK

POMOCNÍK PŘI VÝBĚRU LÉKOVÉ FORMY

➤ ADL test

Test všedních činností

➤ MMSE

Test kognitivních funkcí

ADL test – podle Barthela

- Postihuje míru soběstačnosti v základních všedních činnostech
- Pacienti bez plného počtu bodů, vyžadují pomoc další osoby

Okruhy otázek:

- Najedení, napití
- Osobní hygiena
- Oblékání
- Pohyb
- Chůze 50 m
- Chůze do schodů

VYHODNOCENÍ ADL testu

Stupeň závisl.	Dosažený počet b.	Potřebný dohled
Vysoký	0 – 40	Kompletní závislost na 2. osobě, kompletní oš.péče
Střední	45 - 60	Nutná trvalá přítomnost 2.osoby odpoledne a večer
Lehký	65 – 90	Kontrola stavu 1-2 x denně
nezávislý	100	Kontrola stavu 1-2 x týdně

Lehký stupeň závislosti v ADL testu – 65 až 95 bodů

- Návštěvy odborného personálu 1 – 2x denně
- Jednoduché kompenzační pomůcky – hole, berle, chodítka
- Pacient nemůže žít zcela sám

Střední stupeň závislosti v ADL testu 45 až 60 bodů

- Návštěvy odborného personálu jsou nutné během dne několikrát
- Více kompenzačních pomůcek: chodítka, pokojové WC, nástavce na WC
- Klient je vhodný pro domov důchodců

Vysoký stupeň závislosti v ADL testu 0 až 40 bodů

- Pacient je kompletně závislý
- Nutná 24 hodinová přítomnost další osoby
- Kompletní ošetrovatelská péče
- Kompenzační pomůcky k zajištění ošetrovatelské péče: vozíky, polohovací lůžka, antidekubitární matrace, pomůcky pro inkontinentní

Vyšetření psychických schopností

Psychická kondice výrazně ovlivňuje
soběstačnost

MMSE

Mini-Mental-State-Exam

Hodnotí:

orientaci, okamžitou paměť, výbavnost, pozornost, řeč, rozpoznávání, praktické dovednosti, zrakově prostorové schopnosti

Hodnocení:

- 26–30 bodů: bez poruchy kognitivních funkcí
- 25-26 bodů: hraniční hodnoty, dispenzarizace
- 18-24 bodů: lehká demence
- 6-17 bodů: středně těžká demence
- Méně 6 bodů: těžká demence

Praktický význam hodnocení MMSE

- Do 24 bodů: sledování pacienta
- 23-18 bodů: schopen částečně se o sebe postarat, nutné opakované návštěvy
- 17-13 bodů: nutný dohled nad veškerou činností (polykání léků)
- Méně jak 10 bodů: úplná nesoběstačnost, trvalá 24hodinová přítomnost pečovatele

VÝZNAM FUNKČNÍCH VYŠETŘENÍ

ADL	MMSE	Potřebný dohled
100	Do 23	Kompletní závislost na 2. osobě, kompletní oš.péče
65 – 90	22 – 18	Nutná trvalá přítomnost 2.osoby odpoledne a večer
45 – 60	17 – 11	Kontrola stavu 1-2 x denně
0 – 40	Méně 10	Kontrola stavu 1-2 x týdně

Zásady jednání s pacientem s chronickou bolestí

- Vytvořit ovzduší důvěry
- Respektovat pacienta jako individualitu
- Pracovat s cítem
- Být všímavý
- Vést pacienta k různým aktivitám
- Dělat pacientovi drobné radosti

DĚKUJI ZA POZORNOST

